

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV.

Telefon št. 2552.

Ljubljana, v torek, 7. aprila 1931.

Telefon št. 2552.

Štev. 39.

Kupujmo domače izdelke - kupujmo od domačih trgovcev.

Gospodarska zavednost nam nalaga, da kupujemo domače izdelke. Sveto nam mora biti načelo: Vse, kar se doma izdeluje, kupujmo doma in ne uvažajmo od drugod. To se pravi z drugimi besedami: treba je štediti. Če pa kupujemo domače izdelke, štediš, kajti tvoj denar ostane doma in daje razmaha domači podjetnosti in s tem pomaga tudi do splošnega blaginjanja.

Kupovati moramo blago našega domačega izvora. Ne gre tu za kak šovinizem, niti za kako propagando proti drugemu blagu ali tujim industrijam, ampak je to vprašanje zavednosti, če dajemo prednost našemu blagu in našim podjetjem. Saj imamo domačih podjetij tako malo, da jih lahko na prstih seštejemo, in ravno to naj bi nam bilo samo v vzpodbudo, da jih še bolj podpiramo. Toda pri nas je ravno nasprotno. Lahko rečemo, da se pri nas naša domača podjetnost bore malo vpoštevata, da celo jako podcenjuje, četudi je to docela neosnovano. Ta mentaliteta je menda res zrastle iz naših malih razmer.

Posledica takih razmer in take mentalitete je, da kupujemo tuje blago, tudi če je po kvaliteti veliko slabše kot domače. Tukaj naj navedemo skoro neverjeten, a žal resničen in zelo poučen slučaj. Neka domača tvrdka (iz Dravske banovine) izdeluje blago, ki ima sloves tudi na zunanjih tržiščih. Pa se je našel domači edjemalec, ki ni bil zadovoljen z domačim izdelkom, ampak je naročil blago iste vrste v Avstriji, odkoder pa je dobil blago, ki ga je izdelala ista domača tvrdka, ki namreč dotični trgovski tvrdki v Avstrijo dobavlja. Seveda, je bilo blago veliko dražje, že radi dvojnega carinjenja. Res, neverjetno, ali resnično! Tako postopanje in tako mišljenje je v časih težke krize naravnost smrten greh.

Ravno tako obžalovanja vredno je dejstvo, da naši ljudje raje kupujejo od inozemskih trgovskih potnikov kot pa od našega domačega trgovca. Namesto, da bi dali domačemu trgovcu nekaj zaslužka, raje kupujejo od tujca. Ne pomislijo pa pri tem, da jim domači trgovec jamči za blago in da bo ta vse storil, da zadovolji svoje edjemalce, med tem ko tujega trgovskega potnika ne moreš nikoli prijeti, če ti je dal slabo blago. Znano je, kako številne so pritožbe privatnikov, da so jih tuji trgovski potniki premetili s svojimi lepimi besedami ter jim povzročili veliko škodo. Vsega tega ne bi bilo treba, če bi se obrnili na domačega trgovca. Vsak edjemalec se naj tudi zaveda, da mora čim več denarja ostati doma, in neodpušljivo je, če dajemo vse tujcu, ker s tem slabimo sami sebe.

Podpirati našo domačo industrijo in podjetja je naša sveta dolžnost, ker je to merilo za našo narodno in gospodarsko zavednost. Mi moramo drug drugega podpirati, na jasnem si moramo biti glede soodvisnosti socialnih stanov, ki so drug na drugega navezani in potrebni v narodno-gospodarskem organizmu. Ako kupujemo blago domačih podjetij, potem najprej dokažemo, da smo gospodarsko zavedni in zreli, kajti s tem podpiramo in dajemo poguma domačim podjetnikom. Tako vzpodbuda s strani širše plasti naroda kakor tudi s

strani raznih institucij in zlasti države pa je baš v času težke krize edino pravilna. Na ta način pa tudi v sebi vzgajamo podjetniški duh, tako da bomo vzbudili k življenju še druga podjetja, ki bi pri nas lahko uspevala. Vse to pa zavisi v prvi vrsti od nas samih. In tako mišljenje in delovanje, ki gre za tem, da se poišče in ustvari našim ljudem možnost zaslužka doma, je upravičeno sedanjih težkih časih edino rešilno, kajti izseljevanje v one dežele, ki so edino nudile na-

šemu delavcu tak zaslužek, da je mogel pošteno preživeti sebe in še pošiljati znatne vsote svojem v domovino, je toliko kot onemogočeno. To so pred vsem Združene države in tudi Kanada, ki v zadnjem času skuša docela prepovedati priseljevanje.

Poziv: Kupujte domače blago! srečamo povsod v inozemstvu. Pač razumljivo, kajti vsak si mora najprej sam pomagati. Pomagajmo si torej tudi mi sami, vsaj domači trg si zasigurno, in to bomo dosegli le, če smo zavedni, ker le to nas bo rešilo. Gornji poziv naj bo za nas vse glasen in uspešen opomin, da moramo tudi mi spoštovati in kupovati pred vsem delo naših domačih rok!

Nova carinska tarifa med Jugoslavijo in Češkoslovaško.

V ponedeljek, 6. aprila se je vrnil iz Prage v Beograd trgovski minister Juraj Demetrović. Še v vlaku je dal novinarjem daljšo izjavo o gospodarskih odnosih med Češkoslovaško in Jugoslavijo. Dejal je:

»Znano je, da so se trgovski odnosi med Jugoslavijo in Češkoslovaško zasnovali na pogodbi o trgovini in plovi, ki velja od 14. novembra 1928. leta. Ta pogodba pa je vsebovala le odredbe splošnega trgovinsko-političnega značaja, medtem ko ji je manjkala tarifni in veterinarski del. Nedostaki te pogodbe so se izkazali pri jugoslovanskem izvozu v Češkoslovaško, ki je postopoma padal ali vsaj zaostajal napram uvozu iz te države. To je privedlo tudi do ponovnih pogajanj in zatem do zaključitve novega »dopolnilnega sporazuma«, ki sem ga sedaj v Pragi podpisal.

Da bi se pojasnil značaj novega dopolnilnega sporazuma, bo dovolj, da na podlagi onega, kar sem prej dejal, še dodam, da smo z njim dopolnili omenjeno praznino in da smo carinsko-tarifarna veterinarska vprašanja na za-

dovoljiv način rešili, posebno z ozirom na sedanji položaj in težave. Razen agrarnih pridelkov in živine smo dosegli povoljne pogoje za izvoz tudi pri drugih izdelkih. Med tem smo v potrebi meri zaščitili našo industrijo za njen nadaljnji razvoj.

Glede onega, na kar smo pristali Češkoslovaški, naj omenim, da smo dosegli znižanje carin za sledeče poljedelske pridelke: sveže grozdje, sveže slike, jabolka, salame in drugo. Popolnoma je ukinjena carina na suhe slive preko 50 kg, na suha jabolka in hruške, kot tudi na hrastov ekstrakt. Razen tega so urejene carine na govedo, konje, vino, hmelj, slivovko, zelenjavo itd. V korist Češkoslovaške smo zmanjšali naše carine na značilne češkoslovaške produkte, kakor: pivo, cenejše vrste tkanin, porcelan, njegove izdelke in drugo keramično blago, stekleno posodo, glasbene instrumente in druge izdelke.

Poleg carinsko-tarifnega dela je treba omeniti tudi veterinarsko konvencijo, ki bo prav tako gotovo dobro služila sedanjemu prometu in ga ojačila.

Porast prometa s Španijo.

Oktober lanskega leta je paroplovna družba »Oceania« uveljavila redno linijo s Španijo in od tedaj je naš promet s to državo stalno rasel. Tekom prvih petih mesecev rednega prometa sta obe ladji, ki opravljata linije, izkrcali v španskih lukah 10,754.074 kg, ukrcala 1,013.514 kg, vsega skupaj sta torej prevozila 11,767.588 kg. Mi smo torej tekom petih mesecev desetkrat toliko izvozili kot uvozili v Španijo in če pri tem upoštevamo, da je bilo mnogo blaga, ukrcanega v španskih lukah, namenjeno samo za tranzit preko naše države, tedaj pridemo do še boljšega rezultata. Opažati je namreč, da španski izvozniki delajo na tem, da bi ves izvoz iz Španije v Avstrijo, Madžarsko in Romunijo dirigirali preko naših luk, ker je ta pot najcenejša.

Kar se pa celokupnega našega izvoza

v Španijo tiče, nam statistika kaže, da smo izvozili leta 1929 6.114 ton v vrednosti 8.9 milijonov Din, leta 1930 64.088 ton v vrednosti 70.8 milijonov Din, uvozili pa leta 1929 811 ton v vrednosti 10.2 milij. Din, leta 1930 1.186 ton v vrednosti 8.4 milij. Din. Iz tega je razvidno, da se je naš izvoz v Španijo tekom enega leta podesetoril po teži in posomnil po vrednosti, uvoz pa je le malenkostno narasel po teži, vsled padca cen pa je po vrednosti celo padel.

Upati je, da se bodo odnosi še v bodoče tako ugodno razvijali za nas. — Kakor poročajo, bodo v prihodnje tudi naša jajca in suho meso imelo zelo ugoden trg v Španiji. Novo osnovano društvo »Hispano-Jugoslava« v Barceloni skrbi vedno za čim tesnejše sodelovanje med obema državama.

DRUŽABNI VEČER TRGOVSKEGA DRUŠTVA »MERKUR« V LJUBLJANI

bo v četrtek, dne 9. aprila 1931 ob pol 9. uri zvečer v restavracijskih prostorih »Zvezda«. Na vrsto pride predavanje neposredne praktične važnosti za vsakogar, ki ima kupčijske posle. Predavanje bo o sledečem predmetu: »Kako sklepamo in izpolnjujemo pogodbe v navadnem kupčijem poslovanju?« O

tem zanimivem predmetu izpregovori gospod dr. Josip Hacin, odvetnik v Ljubljani. Gospod predavatelj slovi za odličnega pravdnika ter bo kot vaje govornik in večer praktik brezdvomno v vsakem pogledu umel zadovoljiti poslušalce. Vstop je brezplačen. Gostje so dobrodošli.

Problem brezposelnosti pred svetom Mednarodnega urada dela.

Stalni delegat delodajalcev naše države v svetu Mednarodnega urada dela g. G. Čurčin je priobčil v beograjski »Pravdi« daljši članek o zadnjem zasedanju tega sveta, na katerem se je razpravljalo skoro izključno o problemu brezposelnosti; iz tega članka posnemamo sledeče:

Za problem brezposelnosti, o katerem se je razpravljalo na 51. zasedanju sveta Mednarodnega urada dela, je vladalo veliko zanimanje; vzrok temu zanimanju je bil zlasti obseg, ki ga brezposelnost danes zavzema, kakor tudi dejstva, da se bo moralo ob tej priliki razpravljati tudi o splošnih vzrokih gospodarske krize, s katero je brezposelnost v tesni zvezi.

Diskusijo je otvoril direktor urada g. A. Thomas, ki je v daljšem referatu podal sliko brezposelnosti, splošne vzroke krize in nato navajal predloge delodajalcev, raznih delavskih sindikatov in socialistične internacionale, kako bi bilo mogoče krizo odpraviti. Tu je omenil zlasti dva predloga delodajalcev: 1. znižanje delovnega časa, s čimer bi dobili zaposlenje brezposelni v času, ki bi na ta način ostal prost, in 2. povišanje dnin, s čimer bi se ojačila kupna moč konsumentov in tako posredno tudi produkcija, katera bi na ta način lahko zaposlila večjo množino delovnih moči.

Pri tem pa je vsakdo imel vtis, da delodajalci ne gre za drugo kot za to, da dosežejo 7-urni delavnik in povišanje dnin, okoli česar so se sukali tudi vsi njih govori, brez kaknega globljega razglabljanja.

Delodajalski delegati, med temi zlasti francoski, italijanski in jugoslovanski, pa so problem zajeli bolj globoko. Navajali so izčrpno kot vzroke krize, ki je pretresla vso Evropo, predvsem padec cen surovinam in zlasti žitu, ter nemogućnost te cene zopet povišati. Konkurenca ameriškega, avstralskega in argentinskega žita je radi nizkih produkcijskih stroškov še vedno tako velika, da ji ni mogoče priti v okom. Vrh tega je prišla še Rusija s svojim žitom, katerega tudi lahko izvažajo po nizkih cenah, ker obdeluje polje z delavci, kateri jo nič ne stanejo. Evropskim poljedelskim državam, katere svojih produkcijskih stroškov ne morejo več znižati, ne preostaja drugega, kot da uvedejo reformatski sistem carin, ki jih bo zaščitil pred cenami svetovne paritete. Nemiri v Indiji in Kitajski ter nesorazmerna razporeditev dobrin je tudi prinesla svoj del k poslabšanju krize.

Nedostatke pa opažamo tudi v razdelitvi kapitala in delovnih moči, prepovedi priseljevanja s strani gotovih držav, politična nasprotstva med posameznimi državami, odplačevanje vojnih dolgov, kar vse je pretregalo ravnotežje v svetovnem gospodarstvu. Radi tega je mogoče pobijati brezposelnost, ki je posledica teh vzrokov, samo s sodelovanjem vseh mednarodnih ustanov in emisijskih bank, ki bi omogočile pravilno cirkulacijo kapitala; treba je na novo organizirati trgovino v svrhu izjednačenja cen na debelo in drobno, regulirati je treba odplačevanje dolgov med Evropo in Ameriko itd.

Te mere bi bilo treba podvzeti in ne jednostavno znižati delavni čas ter povišati dnine. S tem bi se samo povečali produkcijski stroški, torej dosegli bi baš obratno, kar si želimo doseči. Pa

tudi sicer bi bilo zelo težko, praktično izvesti ta dva predloga, kajti v vsaki tvornici lahko delajo samo tisti delavci, ki so že prej tam delali, ki so torej primerno kvalificirani — nekvalificiranih delavcev potrebujejo danes tvornice le malo — da bi se pa selili delavci iz predela, kjer jih ne potrebujejo, v predel, kjer jih potrebujejo, na to ni skoro misliti, ker bi se s tem splošni stiki tako povečali, da bi se nikakor ne izplačali.

Prav tako bi bilo težko izvedljivo povišanje dnin, ker bi to bilo v opreki napram splošni tendenci, ki stremi za znižanjem dnin v svrhu znižanja produkcijskih stroškov. Pri tem pa bi bile zlasti prizadete vzhodne države, ker tu so dneine najnižje, a so produkcijski stroški še danes nižji kot v zapadnih državah.

Sklicevati se pri tem na Ameriko, je prav tako neumestno, ker je tu mehanizacija proizvodnje veliko bolj napredovala in je zato tudi lažje izvedljivo povišanje dnin, a kljub temu je danes Amerika sama že pričela dneine zniževati, in sam največji pobornik visokih

dnin Ford je znižal plače svojemu delavstvu.

Delegati delojemalcev so dalje predlagali uvedbo splošnega zavarovanja proti brezposelnosti, uvedbo javnih del in uradov za brezposelne. To pa niso predlogi za pobijanje brezposelnosti, ampak samo predlogi za pomoč brezposelnim. Radi svoje važnosti so na programu bodočih konferenc.

Delodajalci so nadalje opozorili na dejstvo, da vsega tega ne more izvesti Mednarodni urad dela sam, ampak je za to treba sodelovanja Društva narodov z vsemi njegovimi organi. Ker pa je za vse gospodarske akcije Društva narodov treba daljši rok, ki ga pa za to vprašanje nikakor ni mogoče dopustiti, zato je predlagal poljski delegat, naj bi se Mednarodni urad dela obrnil na Evropsko unijo, ki bo zborovala maja v Parizu, da bi ta pripomogla k rešitvi ali vsaj ublažitvi brezposelnosti. Na bodočem svojem zasedanju bo Mednarodni urad dela izdelal tozadevni memorandum in tako se bodo, upajmo, v kratkem lahko podvzele konkretne mere proti brezposelnosti.

Mednarodna žitna konferenca v Rimu.

Pretekli teden so se sestali v Rimu delegati 40 držav poleg zastopnikov gospodarskega urada Društva narodov, Mednarodnega urada dela in mednarodne trgovske zbornice, da bi razpravljali o načinu odprave krize, ki zadeva sedanjost žitno produkcijo. V to svrhu so na dnevnem redu sledeča tri vprašanja: 1. ureditev mednarodne produkcije žita, 2. ureditev mednarodnega agrarnega kredita in 3. ureditev mednarodne žitne trgovine. Razen tega pa ima konferenca še tudi namen, da pripravi vse potrebno za bodočo konferenco, katero sklicuje mednarodni poljedelski institut v Parizu.

Na konferenci so delegati posameznih držav — naši delegaciji načeljuje minister n. r. dr. Frangeš — iznesli svoja stališča. Tako so delegati vzhodnoevropskih agrarnih držav naglašali potrebo po uvedbi preferencialnih carin in po boljši organizaciji kratkoročnih kreditov.

Francoski delegat Poncet je obrazložil

mere, katere je podvzela francoska vlada v svrhu čim boljše plasiranja žita vzhodnoevropskih držav na francoskem tržišču. Naglašal je tudi potrebo po koncentraciji evropske žitne trgovine proti ameriški. S tem pa je prišel v konflikt z argentinskim delegatom Pererom, ki je protestiral proti takemu reševanju krize, češ, da nikakor ne gre radi tega zapostavljati trgovino ene države.

Zastopnik sovjetske Rusije je izjavil, da želi Rusija sodelovati pri splošnem izvoru z gotovim kvocijentom, da pa bo, ako bi se ji odrekal njen kvocijent, prisiljena poslužiti se dumpinga.

Sploh je opaziti, da baš tisti, ki bi s svojo popustljivostjo lahko mnogo pripomogli k ublažitvi žitne krize, to je sovjetska Rusija in Argentinijska, odločno vztrajajo na svojih stališčih. Če razen tega pomislimo, da Združene države Severne Amerike na konferenci sploh ne sodelujejo, tedaj lahko rečemo, da je uspeh konference zelo dvomljiv.

Težkoče pri sklepanju avstrijsko - madžarske trgovinske pogodbe.

Kakor znano je Avstrija skoro vsem svojim sosedom odpovedala trgovinske pogodbe. Z nekaterimi državami so se pričela že pogajanja za sklenitev nove pogodbe, med temi je Madžarska. Toda pri pogajanju so naleteli na težkoče, tako da so se pogajanja morala prekiniti. Ker pa se je prekinitev izvršila baš v trenutku, ko je bila proglašena avstrijsko-nemška carinska unija, so vsi nehoti spravljeni oba dogodka v medsebojno zvezo. Kmalu pa se je izkazalo, da je vzrok prekinitvi različnost stališča, ki sta ga zastopali obe strani. Medtem ko so namreč v začetku propagirali, da bi se nova pogodba sklenila na principu premij in kontingentov, se je kmalu izkazalo, da ne bo mogoče tega principa izvesti, ker bi se na ta način uvedla v zunanjo trgovino obeh držav birokratizacija in monopolizacija. Razen tega pa se je bilo že bati, da bi tak dogovor ne bil v skladu s sklepi mednarodne gospodarske konference v Ženevi, kajti kakor poročajo časopisi, sta obe delegaciji mnenja, da se bodoča trgovinska pogodba mora prilagoditi tozadevnim sklepom omenjene konference. Konferenca je namreč priporočila, na naj srednjeevropske države gledajo na to, da bodo dajale ena drugi razne kreditne in transportne olajšave ter na ta način pospeševale medsebojno izmenjavo dobrin. V to svrhu bodo pritegnili k pogajanju tudi bančne in železniške eksporte. V načrtu je tudi ustanovitev posebnega denarnega zavoda, ki bo skrbel za eskontiranje medseboj danih kreditov, katerih obrestna mera ne bo višja od uradno določene.

Kakor izjavlja sedaj avstrijski zvezni kancler Schober, bo načelo, na katerem bo zgrajena bodoča pogodba, popolnoma novo; sklenila se bo takozvana clearinska pogodba. Na podlagi tega bo Madžarska dolžna uvažati avstrijske industrijske proizvode do gotove vredno-

sti in na drugi strani bo morala Avstrija uvažati madžarske agrarne proizvode za isto vrednost. Klavzula o največjih ugodnostih bo seveda pri tem odpravljena. Pogodba bo sklenjena za dobo enega leta, ker je medtem upanje, da se bodo razmere tako razvile, da bo tudi Madžarska lahko vstopila v avstrijsko-nemško carinsko unijo.

Skoro gotovo pa je to, da bodo pri pogajanjih naleteli še na marsikatero težkočo, ter da zato ne bo prišlo tako hitro do definitivne sklenitve. Vse sosednje države so seveda močno zainteresirane za potek in rezultat pogajanj ter jim zato posvečajo največjo pažnjo.

MESTNA HRANILNICA TUDI V PANČEVU.

Občinski svet v Pančevu je sklenil, da ustanovi po zgledu drugih večjih mest lastno Mestno hranilnico, za katero bo jamčilo mesto z vsem svojim premoženjem. V to svrhu je bil izvoljen poseben pripravljalni odbor. Tako bo stopilo tudi Pančevo v krog mest z lastno upravo občinskega premoženja.

* * *

AMERIŠKA PETROLEJSKA INDUSTRIJA IMA MANJŠE DOHODKE.

Texas Corporation v Newyorku, eden največjih koncernov ameriške petrolejske industrije, objavlja kot prvo podjetje te panoge svojo bilanco za preteklo leto 1930 in izkazuje manjše dohodke kot v letu 1929, kar je značilno za vso petrolejsko industrijo. Prebitek 1. 1929 je znašal 4832 milij. dol., lanski prebitek pa 1507 milij. dol. Pri delniški glavnici 300 milij. dol. in posojilih 100 milij. dol. bo izplačana dosedanja dividenda 3 dol., kar znači, da je bilo leta 1929 še 1982 milij. dol. dočikovnega previška, lani pa 1448 milij. dol. izgube.

Poravnave in konkurzi.

Draštvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednjo okrožnico o otvorjenih in odpravljenih konkurzi in prisilnih poravnah izven konkurza za čas od 21. do 31. marca 1931.

A. OTVORJENI KONKURZI:*

Dravska banovina: Löschnigg Rihard, Slov. Bistrica; Slokan & Svetina, Ljubljana, družba z o. z.; Lavre Martin, Konjice.

Primorska banovina: Nakušić Petar, Drniš.

Drinska banovina: Acović Mehmed, Goradnja; Janković M. Zivorad, Obrenovac; Reiner Jakob, Vinkovci.

Dunavska banovina: Banković Ačim, Palanka; Djemparin i Komp., Vel. Kinkinda; Djoković Milivoj, Kragujevac; Engel Adolfa sin, Novi Sad; Janić Cvetko, Mokrin; Jeremić Milivoj, Čukarica, živi v Vel. Moštanci; Kolar Miloš, Vel. Bečkerek; Tešić Uroš, Mokrin, Ževković Ivan, Smederevo.

Moravska banovina: Mihajlović Života M., Negotin.

Vardarska banovina: Marković T. Riste, Bitolj; Stanković Prokop, Grdelica.

Beograd, Zemun, Pančevo: Pešić Dušan V. i brat, Beograd, Kolarčeva ulica 1.

B. RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Dravska banovina: Pušnik Lenart in Antonija, Vuzenica.

Savska banovina: Svila tekstilna industrija Janovski i Porecki, k. d., Zagreb, Pružna c. II br. 15; Vulinac Ivan i Milka, Kutina.

Drinska banovina: Finci Lenka, Tuzla; Roth Jakob, Šidski Banovci; Salom Tilda, Sarajevo.

Dunavska banovina: Farago udova i sin, Cantavir; Hubert Konrad, Skorenovac; Lončar Martin i supr. roj. Djurković Marija, Čonoplja; Sivieli Mihajl, Srbobran; Vančik Mihajl, Jaša Tomić.

Moravska banovina: Soko-Banjska za druga, Soko Banja.

Vardarska banovina: Stanković T. Proke, Leskovac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Konstantinović B. Darinka, roj. Sapunčić, Pančevo; Konstantinović Vase, Pančevo; Pečeničić Vukadin, Beograd, Cika Ljubina ul. 11.

C. ODPRAVLJENI KONKURZI:

Savska banovina: Ačimović Milivoj, Arilj; Bošnjak Marija udova, Osijek.

Drinska banovina: Radojičić Aleksander, Arilj.

Dunavska banovina: Gaus Vendel, Kula; Hiršl Lasi, Supljak; Kandić Živojin, Kragujevac; Kostić Petar, Miroševac; Lieber Lajoš, Senta; Savić Radosav, Čumić.

Moravska banovina: Gajić Ljubisav, Vel. Popović; Milojković Miloj, Paraćin.

Vardarska banovina: Djordjević Milan, Skoplje; Mančević Jovan, Skoplje; Šerković Vančelu, Skoplje.

Beograd, Zemun, Pančevo: Matić i Stošić, Beograd.

D. ODPRAVLJENE PRISILNE PORAVNAVE:*)

Dravska banovina: Weixl Vilko, Maribor.

Savska banovina: Najman Pavel, Popovača; Pleček Ivan, Koprivnica.

Dunavska banovina: Prandel Rudolf, Vel. Bečkerek.

* Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narok, katero sodišče je razglasilo konkurz (poravnava), kdo je konkurzni (prisilni) upravitelj, se izvedo v društvenem tajništvu. *) Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v društvenem tajništvu.

Zaklopne znamke, v slovenskem, hrvatskem, srbskem, nemškem, francoskem in italijanskem jeziku, je tudi letos izdala uprava ljubljanskega velesejma kot reklamo za svoj pomladni velesejem, ki se vrši od 30. maja do 8. junija t. l.

Znamke so zelo okusno izdelane. Tvrde so naprošene, da jih zahtevajo od uprave velesejma, ki jim jih bo nemudoma brezplačno dostavila. Poštna uprava je dovolila, da se smejo te vinjete nalepljati na vse pisemske poštna pošiljke.

Po svetu

Poljske tovarne celuloze so cene bistveno znižale, in sicer s takojšnjo veljavnostjo. Vzrok je huda inozemska konkurenca, zlasti od strani Češkoslovaške.

Uvoz avtomobilov v Poljsko je padel v preteklem letu za polovico, od 246 milij. zlotov na 123 milijone.

Poljska industrija cementa je znižala cene za 7 do 12%.

Kulturna areal pšenice v USA bo letos za 12 do 24% manjši kot je bil lani.

Goodyear Tire and Rubber Co (tire je pnevmatika, rubber je kavčuk) je znižala letno dividendo od 5 na 3 dolarje.

Deficit USA je v tekočem fiskalnem letu naznanjen s 750 milijoni dolarjev. Krili ga bodo s posojili.

Ruski sindikat nafte bo otvoril podružnice v Južni Ameriki, v prvi vrsti v Argentini, Boliviji in Braziliji, in sicer že v najbližnjem času. Dobava 4000 ton ruskega petroleja za Brazilijo je že sklenjena.

Cena svinca je vsled nesoglasja v polu padla v treh dneh za skoraj 25 odstotkov na 11/13/9; to je najnižje stanje od leta 1903 dalje.

Poljska ni bila sprejeta v mednarodni kartel tračnic (Irma); Irma sprejema samo one dežele, ki imajo izvedeno doma popolno organizacijo, brez vrzeli, in te Poljska nima.

Proti znižanju pšenične produkcije so se izrekli na agrarni konferenci v Rimu zastopniki Velike Britanije, Kanade in Avstralije.

Mednarodni kartel jekla se brani smatrati pošiljatve v Rusijo kot izven kvote stoječe.

Francosko petrolejsko gospodarstvo bo odsej naprej pod državnim nadzorstvom.

Izglede za mednarodno konferenco srebra smatrajo kot končnoveljavno pokopane, in sicer zato, ker se Anglija konference ne mara udeležiti. Konferenca brez Anglije bi bila pa brezpomembna.

Industrijska produkcija v U. S. A. je narasla v februarju za 4 odstotke napram rekordni globini v lanskem decembru.

Anaconda Copper Mining Co. je napovedala že tretje krčenje dividende.

Kongres kave se je sestal 31. marca v Santosu. Brazilija hoče prisiliti tudi Srednjo Ameriko k restrikciji produkcije, sicer pa hoče prepustiti trg samemu sebi.

Produkcija sladkorja v Italiji bo letos s 3.300.000 met. stoti mogla kriti vso domačo potrebo. Obdelanih bo s sladkorno peso 107.000 ha, to je 45 odstotka manj kot leta 1930.

Več kot 42 odstotkov svetovnih zlatih zalog je v USA; vsled neprestanega velikega dotoka so dosegle rekordno višino 4690 milijonov dolarjev.

Francoska Société Générale je imela lani 71 milijonov frankov čistega dobička in razdeljuje nespremenjeno dividendo 45 frankov ter prednostno dividendo 57-50 frankov.

Banque de Paris et des Pays Bas izkazuje za preteklo leto nad 67 milijonov frankov čistega dobička in razdeljuje nespremenjeno dividendo 100 frankov.

Ceno pnevmatik so v Češkoslovaški znižali z dnem 27. marca t. l. za večino pnevmatskih dimenzij za 10 odstotkov.

Parobrodna družba Cunard je letos prvič po letu 1910 brez dividende (lani je bila dividenda še 7 in pol odstotka).

Obtok bankovcev v Avstriji je izkazan z 836 milijoni šilingov in je krit s 84 odstotki.

Nemška Kommerz- und Privatbank izplačuje 7-odstotno dividendo, za 4 odstotke manj kot lani.

Rolls-Royce, znana angleška tovarna luksuznih avtomobilov, izplačuje 8-odstotno dividendo in bon za 2 odstotka.

Peugeot ne bo izplačal letos nobene dividende. Čisti dobiček je bil vsled Oustricove afere porabljen popolnoma za odpise.

Poljski premog je pričel konkurirati angleškemu tudi že v Španiji.

»Aeropot«, d. d. za zračni promet, zaključuje poslovno leto 1930. s čistim dobičkom 1.300.000 Din.

Iz carinske prakse.

Piše Just Piščanec, carinski posrednik.

XLVII. Odločba državnega sveta št. 47596 z dne 20. jan. 1927.

Za stranko V. S. sem prijavil v izvožno ocarinjenje vagon hrastovih desk različne debelosti kot hrastovo specialno gradivo (gradj) iz izv. tarife fr. 19/4 ker je carinarnica smatrala, da so te deske tako pravilno prijavljene ter so tako prijavo zahtevali tudi sami carinski organi. Ti so pri pregledu pravilnost prijave potrdili ter ubrali 1990-50 Din carine.

Ker je bila po prijavi očitno v nesoglasju z izvožno tarifo in tedaj veljavnimi predpisi, sem carinarnico zaprosil za povrnitev plačane carine in utemeljeval:

Po razpisu Cbr. 43456/1924 se smatra kot »hrastova specialna gradja i se kao takva carini ona hrastova tesana ili strugana gradja, koja nije prema gornjoj definiciji železnički hrastov prag, i koja nije u obliku dasaka, letvi, štafli i žioka«, katere poslednja se konsekvntno mora osloboditi carine po t. p. 19/2 izvozne tarife. Konstatiram, da je hrastovina v predmetu sestajala iz žaganih desk in ni bila niti tesana niti strugana, kar zahteva tarifa; ni imela oblike železniških pragov, marveč je predstavljala izrazito ladijski les (deske) ter se kot taka more oprostiti carine. Na temu ne more ničesar spremeniti pozneje izdani razpis Cbr. 8428/25, kateri pač prišteva k specialnemu gradivu tudi »grede i direce (kratke tramove)« v dimenzijah pragov, toda ne odpravlja v razpisu Cbr. 43456/24 predpisane karakterizacije hrastovine in smatra letve, deske itd. kot hrastov rezan les.

Carinarnica je povračilo carine odklonila z motivacijo, da »potraživanje nije na zakonu osnovano jer je za izvoz prijavljena roba prema tarifskom nimenovanju u deklaraciji pravilno ocarinjena po tar. br. 19/4. Izveštaj činovnika tobože dokazuje neumesnost tražbine pa je prilikom pregleda nadjena specialna gradja u raznim dimenzijama na sve četiri strane tesanisa. U dejstva, da su na tov. listu označene »hrastove daske« istotako i u izvoznju prijavi, kao i u istinitosti navoda moliočevih carinarnica se ne može upuštati. (sic!)

Proti tako nelogični, površni in dejstvom nasprotujoči odklonitvi, sem izjavil pritožbo na ministrstvo ter v njej poudarjal pravo stanje stvari in sicer:

I. Ob času, ko so se carinile predmetne hrastove deske je veljalo za razlikovanje med pojmom hrastov prag in hrastovo specialno gradivo, rešenje car. sveta Cbr. 43456/24. Po tem rešenju, kakor sem dokazal v prošnji na carinarnico, bi se bile deske morale eprostiti izvozne carine. Navzlic temu dejstvom so pa sami carinski uradniki izrečno zahtevali, da se tudi deske preko 13 cm debelosti morajo prijaviti in ocariniti kot specialna gradnja. Vsako dokazovanje proti rečenemu vidno napačnemu tarifiranju je bilo brez uspeha: da se štiti pred visoko stojnino, je bil izvoznik naravnost primoran roko prijaviti tako kakor je carinarnica hotela! Temu stvarnemu stanju sta napravila konec strokovnjaka borbe in trgovske zbornice, katere sta carinarnico poučila o pravem pojmovanju hrastovega specialnega gradiva; še le po tem pojasnilu je carinarnica pozneje postopala pravilno in po predpisih. Ne odgovarja potemtakem resnici trditev v rešenju, da so deske bile ocarinjene »pravilno«, tem manj pa trditev carinskih organov, da je bila roba »pravilna«. Baš isto rešenje priznava temu nasproti, da je bila roba v tov. listu in izvozni prijavi označena kot »hrastove deske«. Iz seznama, ki sem ga priložil prošnji, pa sledi, da te deske niso imele dimenzij hrastovih pragov ter se že zaradi te okolnosti niso smele smatrati kot »grede in kratki trami« iz razpisa Cbr. 8428/25 ter dosledno tudi ne ocariniti. Očividno si carinarnica ni bila na jasnem kako se imajo te deske cariniti, a na-

vzlic temu je zahtevala, da se ocarini jo po tar. št. 19/4. Sedaj pa ista carinarnica v svoji odklonitvi navaja, da je roba bila pravilno (?) ocarinjena po naimenovanju v prijavi — ako tudi je tako naimenovanje ona sama zahtevala. —

II. V predloženem sem dokazal, da je carinarnica vporabila tar. p. 19/4 napačno ter neumestno zaračunala in pobrala izvožno carino. Predpisi o povračanju carine so pa predvideni v čl. 56 car. zak. ter so ti edino mero-dajni za razpravo o povračilu. Ni torej treba, kakor to zahteva rešenje, da se vzamejo vzorci in izvrši nov pregled robe v svrhu kvalifikacije te robe. Vzorci nimajo smisla, ker jih člen 56 car. zak. ne predvideva; tudi ni v našem primeru kvalifikacija robe sporna; kakovost robe je že nesporno ugotovljena po predloženih dokazih. Samo se je nepravilno uporabila št. 19/4 namesto 19/2 izvozne tarife. Celo ponovni pregled bi bil odvišen, ker je carinarnica bila v napačnem mišljenju glede ureditve v pravo tarifno postavko.

III. Po čl. 6 zak. o splošni carinski tarifi in čl. 54 car. zak. je dolžna carinarnica, da sama izvede strokovno preiskavo blaga, ako je v vprašanju carinsko-tehnično razumevanje načelnega značaja. V našem primeru se pa carinarnica ni prepričala o pravilnosti tarifacije, čeprav je bila sama na nejasnem; ona je kar samovoljno ocarinila blago po višjem stavku ter s tem prizadela stranki znatno škodo na carini. Ako prav sem to v prošnji vse jasno dokazal ter je povsem razumno, da roba pripada samo v tar. post. 19/2 (prosto), vendar trdi carinarnica v rešenju, »da se ne spušča v dejstva niti v istinitost mojih navedb« (!). Ne spušča se torej v razpravo razlogov, kateri so edino bistvo za pravilno rešitev tega predmeta.

Iz zgornjih navedb je pač jasno, da je izpodbijano carinarnično rešenje enostransko, nelogično in z ničemer utemeljeno; carinarnica ni preiskala ničesar niti se spustila v smotreno in resno razpravo; njeno rešenje sloni samo na premisi, da je bila roba prijavljena po naimenovanju iz tar. post. 19/4, kar je carinarnica naprej sama zahtevala! — a sedaj ista carinarnica noče razpravljati o jedru vsega vprašanja, — t. j. dali je roba uvrščena v pravi tarifni stavek in ali je bila ocarinjena — pravilno. Tako nerazsodno, enostransko in očitno protipredpisno rešenje pač ne sme ostati veljavno, tem manj pa biti podstava pravične rešitve o tem predmetu. —

POTNI LISTI ZA FRANCIJO ZAČASNO ODPRAVLJENI.

Kakor javljajo iz Pariza, je francoska vlada na predlog državnega podtajnika za turizem ukinila potne liste za dobo velike kolonijalne razstave v Parizu od 1. maja do 30. septembra t. l. Ugodnost velja za vse inozemce brez razlike. — Osebnost izkaznica domovne občine, potrjena od pristojnega konzulata, bo zadostala za prekoračenje francoske meje. Taka izkaznica bo veljavna za potovanje po vsej Franciji.

* * *

MADŽARSKI BUDŽET.

Madžarski budžet za l. 1931./32. izkazuje 1.365 izdatkov in za približno 1 milijon pengö več dohodkov. V primeri s preteklim letom so izdatki zmanjšani na 33-2 milij. pengö, a dohodki za 35-2 milij. pengö.

Vsak smotren gospodar čita »Trgovski list«!

Kdor podpira »Trgovski list« koristi skupnosti, koristi pa najboljše tudi samemu sebi!

Zato čitaj list redno in priporočaj ga tudi vsem svojim prijateljem!

Iz statistike Okrož. urada za zavarovanje delavcev.

Kriza znatno narašča.

Statistika članstva OUZD-a v Ljubljani kaže nadaljno naraščanje gospodarske krize. Padec zavarovanih delavcev od marca lanskega leta znaša že —5.786 (v februarju samo —4.005) mesto prirasta ca. +6.000 kakor prejšnja leta. Za časa gospodarske krize od sredine 1923 do konca 1925 je padalo članstvo samo za ca. 1.500. Sedanja kriza je torej skoraj štirikrat hujša. Pričakovati moramo še vedno znatno naraščanje krize. Interesantno je destvo, da na zavarovanega ženskega delavca ne odpadeta povprečno niti 2 zavarovana moška delavca. Med odpadlimi delavci pa pride na vsako žensko skoraj 6 moških. — Gospodarsko krizo čutijo moški delavci trikrat hujše kot ženski delavci, tudi ako abstrahiramo dejstvo, da morajo moški skrbeti povprečno za mnogo višje število družinskih članov kot ženske. To je znan pojav, kateri vedno spremlja naše gospodarske krize in ki ima svoj vzrok v prvi vrsti v ceneni delavni moči ženske.

Radi manjšega statusa članov je tudi status bolnikov absolutno nekoliko manjši in sicer za —40 bolnikov. Interesantno je zopet dejstvo, da je padlo samo število moških bolnikov, dočim je število ženskih bolnikov narastlo za +28. Odstotek bolnikov je pa za +0-13 odstotka višji od lanskega leta, ker s padanjem članstva odstotek bolnikov vedno narašča.

Povprečna dnevna zavarovana mezda, katere odgovarja približno povprečnemu delavskemu zaslužku, je padla za Din —0-01 vključno vedno bolj pravilnejšemu prijavljanju delavcev. To je znak, da so delavske mezde vsled gospodarske krize padle. Celokupna dnevna zavarovana mezda je padla za Din —149 tisoč 941-60, kar pomeni, da so se dohodki OUZD-a, to je bolniški prispevki dnevno znižali za ca. Din 9.000.—

Trgovski odnošaji Jugoslavije z deželami Srednje Evrope.

Zagrebski dopisnik »Neue Freie Presse« piše:

Carinskopolitično približanje med Avstrijo in Nemčijo je bilo sprejeto tudi v jugoslovanskih gospodarskih krogih z največjim zanimanjem. Jugoslavija stoji pred trgovskimi pogajanjmi z obema tema državama in njena trgovska pogodba z Italijo bo pretekla v doglednem času. — Trgovska pogodba s Češkoslovaško je bila pravkar sklenjena. — Dočim je Jugoslavija v razmerju do Italije močno aktivna, je napram Češkoslovaški močno pasivna. Delež Nemčije pri uvozu Jugoslavije je večji kot delež Avstrije, a tudi eksport iz Jugoslavije v Nemčijo se dviga. Izvoz Jugoslavije v Avstrijo in Nemčijo skupaj se giblje okoli 2000 milijonov dinarjev, kar je skoraj tretjina njenega izvoza ali okoli 100 milijonov več kot izvoz v Italijo samo. In prav tako odpade tudi tretjina jugoslovanskega uvoza na ti dve državi. Nemčija, Avstrija in Češkoslovaška so glavni konkurenti na jugoslovanskih trgih v večini industrijskih predmetov, ki so ja pri dobavah za jugoslovanske trge najvažnejši.

Zanimanje Jugoslavije za druge države kot trgovske partnerje je določeno po vprašanju, v kakšni izmeri se morejo dobiti pripravi prodajni trgi za proizvode jugoslovanskega poljedelstva, živinoreje in gospodarstva. Po vojski se je poleg Italije prav ozemlje Srednje Evrope izkazalo kot najvažnejši prodajni trg za jugoslovanski eksport, čeprav so agrarnozaščitne carine zadnjih let jugoslovanskemu izvozu že večkrat škodovale.

V drugi vrsti je za Jugoslavijo važno vprašanje, v katerih industrijskih deželah more potrebo na industrijskih izdelkih izdelkih ceneje kriti. Če gledamo na carinsko politično spojitve Avstrije in Nemčije edinele z gospodarskega stališča, bi moglo povzročiti to združenje na razmah medsebojne trgovine, če se vsilani izvozni interesi Jugoslavije primerno upoštevajo. V vseh merodajnih krogih Jugoslavije vlada v trgovskopolitičnem oziru pripravljenost za kompromise.

II. mednarodni aranžerski kongres na Dunaju.

Akoravno res že precej pozno, vendar po mojem mnenju še ne preveč zakasnelo, hočem v nastopnem članku podati širšemu občinstvu, ki bi se za take zadeve zanimalo, kratko poročilo o poteku II. kongresa mednarodnega aranžerskega Saveza, ki se je vršil meseca leta 1929. na Dunaju. Da ne preveč zakasnelo, mislim radi tega, ker se pri nas kljub hitremu, skoraj bi rekel mrzličnemu vrtotoku nekaterih razmerij zopet nekatere druge stvari razvijajo s precejšnjo polževo hitrostjo. S tem pa seveda nikakor nočem trditi, da smo pri nas na vseh poljih kar za cela desetletja nazaj za drugimi probudnimi sočlovečani: Hočem le vzbuditi nekoliko zanimanja za stroko trgovskega udeleženja, ki je drugod visoko razvita in na katero polagajo v drugih državah važnost, o kateri se pri nas niti ne sanja.

Bil sem toraj takrat nujno pozvan, da se udeležim kongresa na Dunaju, in z velikim veseljem sem se podal med severne kolege, ki so me gostoljubno in z odkritosrčnim zadovoljstvom sprejeli v svojo sredino. Dne 7. septembra ob 20. uri zvečer je bil oficijelni sprejem v Kursalonu v mestnem parku, kjer nas je pozdravil v imenu saveza avstrijskih aranžerjev g. Josip Maller. Sledilo je nato kratko poročilo, katere države so na kongresu zastopane. Prijavljenih je bilo sicer več držav, toda odzvale so se, le Amerika (Zedinjene države), Anglija, Češkoslovaška, Francija, Italija, Jugoslavija, Madžarska, Nemčija, Poljska, in Rusija. Največ udeležencev je bilo iz Nemčije, najmanj iz Jugoslavije (dva tovariša iz Celja in jaz iz Kranja). Po določitvi zastopnikov posameznih držav sem bil poverjen, da v vseh stokah zastopam našo državo. Skupna udeležba, je štela preko 380 aranžerov in aranžerjev. Prihodnjega dne — bila je nedelja — smo se z avtobusi odpeljali v Schönbrunn, kjer nam je bilo podrobno razkazano vse nekdanje cesarsko poslopje z vsemi razkošnimi dvoranami in dragocenimi umetninami. Nato smo bili predstavljeni ministru za promet in trgovino g. dr. Schürffu; sekretar Saveza avstrijskih aranžerjev mu je poročal, katere države so zastopane. Po skupnem banketu se je popoldne ob 3. uri vršilo v malem salonu palače Gremija dunajskih trgovcev na trgu Schwarzenberg zborovanje zastopnikov držav in določitev termina in kraja III. mednarodnega aranžerskega kongresa. Razpravljalo se je tudi mnogo o izložbah in reklamah. Daljše debate so bile radi aranžerskih težav. Sklenilo se je, da se smejo sprejemati v tečaj le osebe, ki so izveščane v vseh trgovinskih panogah in ki so odslužile v daljši praksi, da pa se mlajše in neizveščane osebe absolutno ne smejo sprejemati v tečaj.

Koncem zborovanja se je določil kot kraj III. mednarodnega aranžerskega kongresa Amsterdam. Zastopnikom posameznih držav je bil dan nalog, da naj, ako še ne obstojajo pri njih podobna aranžerska udruženja, poskrbijo za njih ustanovitve. Kot zastopniku Jugoslavije mi je bil dan poseben nalog: **izrazila se je želja, da naj se tudi pri nas vrši enkrat mednarodni aranžerski kongres, kar pa da bo seveda omogočeno le po nas samih z ustanovitvijo potrebne strokovne organizacije.** Zborovanje je zaključil g. Josip Maller z napitnico prezidentu republike Avstrije, vsem udeležnim državam in vsem navzočim.

Po kratkem odmoru smo se zopet vsi udeleženci aranžerskega kongresa sešli v arkadah rotovža. Ko smo si ogledali vse zanimivosti te impozantne mestne hiše, smo bili predstavljeni županu g. dr. Seitzu, ki nas je v družbi s svojo g. soprogo povabil na banket. Videlo se je vsepovsod, kako cenijo ter znajo upoštevati in uvaževati aranžerje. Gospod župan se je pogovarjal z vsakim zastopnikom o trgovskih prilikah v posameznih državah in se je posebno zanimal za našo državo glede trgovine in reklame. Jaz sem mu povedal, kakor sem pač najbolje znal in mogel, posebno sem poročal o naši beli Ljubljani. Zvečer ob 20. uri je bil prirejen brezplačen koncert za vse udeležence kongresa v Pratu. Pri začetku koncerta je ob spremljevanju petja godba zaigrala državne himne vseh udeležencev držav.

V ponedeljek nato ob 10. predpoldne se je vršila veličastna otvoritev kongresa v veliki zborovalnici nižjeavstrijskega deželnega zbora. Zastopniki posameznih držav so poročali o njih splošno trgovskem in specialno aranžerskem delovanju. Pred vsakim govorom zastopnika kake države se je dvignila državna zastava dotične države ter je godba zaigrala njeno nacionalno himno. Ko je prišla na vrsto naša država, bi bil imel priliko izreči pozdrave v imenu vseh aranžerjev naše države ter pohvaliti njihovo delo in napredek. Povedati sem pa mogel le, da hočemo tudi pri nas strniti vse moči, da nam bo mogoče do prihodnjega kongresa doseči kaj sličnih uspehov. Popoldne je bilo istotam zborovanje zastopnikov aranžerjev na mednarodnem kongresu. Tu se je obravnavalo vprašanje o pomenu aranžerstva ter kdaj, kje in kako naj se prirejajo aranžerski tečaji. Sledili so nato referati iz aranžerske stroke, ki so bila spremljevani s filmskimi podobami. Zborovanje je bilo velezanimivo in zelo poučno. Po oficijelnem zaključku drugega dne smo si vsak po svoji volji ogledali vse zanimivosti Dunaja.

To bi bilo v kratkih potezih poročilo o dunajskem aranžerskem kongresu. Kdor hoče spoznati pravi cilj umetnosti, ki je predpogoj za pravilno opravljanje izloženih oken, naj se udeleži letošnjega kongresa v Amsterdamu, pa bodisi trgovec šef ali trgovski nastavljenec. Predvsem pa opozarjam še enkrat na veliko važnost in neobhodno potrebo ustanovitve organizacije strokovnih aranžerjev. Seveda so za to tudi predpogoj učenje in vaja, dobra volja in stremljenje za doseg zgoraj omenjenega cilja — spoznanja velike umetnosti aranžerstva. Stanko Čulak.

KANADA KOT DEŽELA ZLATA.

Kako zelo raste pomen Kanade kot dežele zlata produkcije, nam pravijo produkcijske številke preteklega leta. Kanada je postala drugi glavni producent sveta in zaostaja samo še za Južno Afriko; njena lanska produkcija predstavlja vrednost 41 milij. dolarjev. Večina zlata je iz držav Ontario in Quebec. Letos mislijo dvigniti produkcijo na 57 milij. dolarjev. Produkcija je večinoma v rokah 5 do 6 podjetij, ki pridobivajo hkrati tudi druge rude.

ŽELEZNICA PROTI AVTOBUSOM V POLJSKI.

Spričo močne konkurence avtobusov hočejo poljske državne železnice zboljšati v prvi vrsti promet s kosovnim blagom in so vpeljale v ta namen v območju mnogih železniških direkcij lahke blagovne vlake, pripravne zlasti za transport kosovnega blaga. To se je tako dobro obneslo, da so mogli število teh vlakov v štirih direkcijah zvišati na 17 vlakov na dan. Vozovni park poljskih državnih železnic je bil v zadnjem času bistveno ojačen s 141 novimi lokomotivami (68 za osebni in 73 za tovorni promet, 160 osebnimi vagoni, 4900 tovornimi in 68 specialnimi vagoni).

ŠPANSKA VALUTA.

Ceprav podvzema španska vlada vsakršne ukrepe za stabilizacijo valute, je kurz peze še vedno zelo spremenljiv. Med drugim se vlada trudi, da uravnovesi državni proračun ter kar najbolj reduira izdatke, najmanj za 5%. Navzlic temu pa pada kurz peze. Navzlic temu pa cene blaga preveč ne naraščajo, čemer največ pomaga padec cen sirovinam na svetovnem tržišču. Pred štirimi meseci ustanovljena devizna centrala dobro posluje. Kontrola deviz je zelo stroga in mnogo pomaga dviganju kurza. Najbolj pa vpliva na kurz peze neurejene notranje razmere v državi. Kurzi državnih papirjev naraščajo, emisijski posel je pa popolnoma prenehal. Vseeno so pa znižali agio pri plačevanju carine od 88-61 na 71-41%. Za Jugoslavijo je stabilizacija španske valute zelo važna, ker je Španija zelo dobra odjemalka našega lesa. Dokler traja kritično stanje peze, se sklepa kupčije večinoma na bazi dolarja ali švicarskega franka.

RUSKA INDUSTRIJSKA ŠPIONAŽA V ZAHODNI EVROPI.

N. W. J. poroča sledečo senzacionalno vest: Od avtentične strani doznamo, da namerava Rusija pričeti v najbližjem času z dumping-izvozom v več strokah. Zato se na vso moč trudi, da spozna tovarniške skrivnosti v zapadnih evropskih državah. Načrti za zgradbo velike moderne kemične tovarne v Moskvi po zgledu I. G. Farben so že izgotovljeni. Obsežna industrijska špionaža ruskih agentov je razglasila v Rusiji več važnih fabrikacijskih tajnosti, n. pr. fabrikacijo anilinskih barv, aspirina, piramidona, sintetičnega adrenalina, salvarzana, sintetičnega heroína i. dr. V vseh važnih tovarnah Zapadne Evrope so nastavljeni ruski agenti ali z njimi v stikih se nahajajoči ljudje, ki poročajo v Rusijo o fabrikacijskih metodah. V teku enega leta se more z gotovostjo pričakovati, da bo vrgla Rusija na svetovni trg kemikalije in zdravila po bistveno nižjih cenah kot so sedanje.

EKSPORTNI ZAVOD TUDI V BOLGARIJI.

Bolgarski parlament je sklenil ustanoviti zavod za pospeševanje eksporta. Bolgarski trgovinski minister je v motivaciji izjavil, da bolgarski produkti še daleko ne zadostujejo zahtevam evropskih trgov; domača izvozna trgovina je še zelo pomanjkljivo organizirana, producenti in trgovci delajo večinoma v majhnih obratih in so še vse premalo izkušeni in orientirani, da bi sami od sebe in iz lastnih sredstev zboljšali produkcijo in eksport smotreno organizirali. V delokrog novega zavoda bo spadalo: proučevanje razmer na inozemskih trgih; informiranje in navajanje vseh onih, ki hočejo v inozemstvo prodajati; navodila za kolikor mogoče natančno prilagoditev najvažnejših eksportnih panog na zahteve inozemskih trgov; organizacija eksportne trgovine

in pomoč pri ustanavljanju eksportnih organizacij; kontrola kvalitete, tipiziranja ovojnine in transportne vrste za eksport namenjenih produktov z vpeljavo »Naredne eksportne banke«; propagiranje za bolgarsko blago v inozemstvu itd. Zavodu je prepovedano, da bi se sam vtikal v kakršne koli kupčije. Vse bolgarske oblasti doma in v inozemstvu ter vse gospodarske korporacije so obvezane, da zavod na vso moč podpirajo in da občejujejo direktno z njim. Eksportni zavod je obvezan, da pusti registrirati eksportno znamko tudi v inozemstvu. Za pravico uporabe eksportne znamke se pobira letna pristojbina, klasificirana po važnosti predmeta in tvrdke. Zavod bo pričel delovati morda že z novim proračunskim letom, ki se prične 1. aprila. A. C.

O ŽITNEM MONOPOLU V OGRSKI.

V ogrskih političnih krogih se sliši, da namerava vlada ustanoviti žitni monopol, z namenom, da s pomočjo centralnega zavoda bolje organizira prodajo še razpoložljivih zalog 5 milij. stotov in tudi prodajo novega pridelka. S tem ukrepom hočejo zadovoljiti tudi inozemske zahteve glede kvalitete. Vkladnost zasebne trgovine v novi sistem povzroča mnogo skrbi, a tudi agrarni interesi so odločno za centralizacijo. O vsem tem se bo v kratkem posvetovala posebna anketa.

Razno

Angleški trust kemije je imel lani za 22½% manj čistega dobička kot leta 1929, in je znižal zato dividendo od 8 na 6%, vendar pa pravi, da doseženi rezultati spričo splošne gospodarske krize niso nezadovoljivi.

Poravnava v Ogrski (prisilnih in zasebnih) je bilo v prvih treh letošnjih mesecih 611 proti 839 v prvem lanskem četrtletju.

Čisti dobiček Kreugerjevega koncerna je bil v preteklem letu za celih 40 milij. švedskih kron večji kot leta 1929. Dividenda podjetja Kreuger in Foll bo kot lani 30-odstotna.

Pogajanja za obnovo domačega romunskega petrolejskega kartela so se razbila in so vedilna podjetja zaprosila sedaj Deterdinga za posredovanje.

Smotreni trgovci in industrijci čitajo vse dobavne razpise, ki jih redno prinaša naš list. Dobav potom javnih licitacij se more udeležiti vsak trgovec in vsak producent! Čitajte in ne opuščajte ugodnih poslovnih prilik, ki Vam jih nudijo udeležbe na javnih licitacijah!

Veletrgovina

A. Šarabon
v Ljubljani

priporoča

Spicerijsko blago
več vrst žganja, moko
ter deželne pridelke —
kakor tudi raznovrstno
rudninsko vodo

Lastna pražarna za
kavo in mlin za dišave
z električnim obratom

Telefon 26-66

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 7. aprila t. l. ponudbe glede dobave zobatih koles; do 20. aprila t. l. glede dobave 100 m³ plohov. — Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 15. aprila t. l. ponudbe glede dobave 6000 m jeklenih vrvi, 20 komadov Bosch-sveč in razne posteljnine. — Direkcija drž. železarn Vreš sprejema do 15. aprila t. l. ponudbe glede dobave žičnikov in 20.000 kg livarskega grafitu. — Direkcija drž. rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 18. aprila t. l. ponudbe glede dobave 100.000 komadov kapsol. Direkcija drž. rudnika Senjski Rudnik sprejema do 20. aprila t. l. ponudbe glede dobave 400 kg pisane bombaževine za čiščenje strojev, 1000 kg transformatorskega olja, električnega materiala, orodja, vijakov, zakovic in jermen. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Irzna poročila

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 9 konjev, 12 bikov, 106 volov, 170 krav in 20 telet, skupaj 317 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 31. marca 1931 so bile sledeče: debeli voli, 1 kg žive teže od 7-50 do 8 Din, poldebili 6 do 6-50, plemenski voli 4-50 do 5-50, biki za klanje 4 do 5, klavne krave debele 4-25 do 6-50, krave za klobasarje 2 do 3, mlada živina 6 do 7-50, teleta 9 do 11 dinarjev. Prodanih je bilo 152 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo 14 komadov. — Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 18 do 20 Din za kg, II. 14 do 16, meso od bikov, krav, telic 10 do 12, telečje meso I. 22 do 35, II. 12 do 20, svinjsko meso sveže 14 do 25 Din.

Tiskarna MERKUR LJUBLJANA

Gregorčičeva ulica št. 23
TELEFON 25-52

se priporoča za naročila vseh uradnih in trgovskih tiskovin. Tiska vizitke, memorande, kuverte, časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele, letake i. t. d. dobavlja točno in po zmernih cenah. Za večja naročila zahtevajte proračune!

LASTNA KNJIGOVESNICA

Vinocet

tovarna vinskega kisa, d. z o. z.
Ljubljana

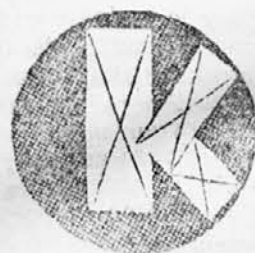
nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina. Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!

KLIŠEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna ST-DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

KUVERTA "D1"
LJUBLJANA
Karlavška 2-Votarski pot

TVORNICA KUVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA